

Handläggare:
Michael Boström
08 508 18 156

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2015-02-19

Stadens upphandlingsverksamhet

Yttrande till Stadsrevisionen efter granskning

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Stadsrevisionen som svar på rapporten Stadens upphandlingsverksamhet (nr 13/2014).

Steinunn Á Håkansson
stadsdelsdirektör

Pär Dahlqvist
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat kommunstyrelsen, servicenämnden, idrottsnämnden och Farsta stadsdelsnämnd för att bedöma om stadens upphandlingspolicyn följs. En upphandling har granskats vid varje nämnd. Revisorerna konstaterar att Farsta inte genomförde någon behovs- och marknadsanalys inför sin upphandling av kost inom äldreomsorg och förskola 2009/2010. Dessutom saknas minnesanteckningar från uppföljningsmöten med utföraren.

Förvaltningen menar att det genomfördes en behovs- och marknadsanalys men att metoderna kan utvecklas och att dokumentationen kan göras tydligare. Inför den genomförda upphandlingen hade nämnden dessutom erfarenheter från två avbrutna upphandlingar inom samma område.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi, stadsmiljö och strategi av förvaltningens upphandlingsstrateg.

Bakgrund

Staden köper varor, tjänster och byggtreprenader för mer än elva miljarder kronor årligen. Hur vi agerar vid upphandlingar och inköp kan därför få stor påverkan på marknaden. Av den kommunövergripande upphandlingspolicyn framgår att staden ska sträva efter att uppfattas som en bra och attraktiv kund för leverantörer i syfte att på lång sikt upprätthålla en god konkurrens och få goda affärsvillkor i sina upphandlingar.

Stadsrevisionen har tidigare granskat upphandlingsområdet och bland annat konstaterat att stadens upphandlare önskar mer samordning samt att nämnderna behöver utveckla och förbättra sin avtalsuppföljning.

Revisionen har nu genomfört en ny granskning för att bedöma om den reviderade upphandlingspolicyn följs. Granskningen har omfattat kommunstyrelsen, servicenämnden, idrottsnämnden och Farsta stadsdelsnämnd och resulterat i rapporten Stadens upphandlingsverksamhet (nr 13/2014).

Samtliga granskade instanser ska yttra sig över rapporten senast den 6 mars.

Revisionsrapporten i sammanfattning

Totalt har tre upphandlingar vid idrottsnämnden, servicenämnden och Farsta stadsdelsnämnd granskats, främst med avseende på de behovs-, marknads- och kostnadsanalyser, utvärderingar samt uppföljningar som enligt policyn ska genomföras i alla upphandlingar.

Granskningen visar att upphandlingspolicyn inte har följts i två av de tre upphandlingarna vad avser behovs- och marknadsanalys. Analyserna är viktiga bland annat för att se om behovet är likartat inom förvaltningen och om det finns konkurrens på den aktuella marknaden.

Kommunstyrelsen ansvarar för utveckling samt viss samordning och stöd inom upphandlingsområdet. Granskningen visar att

kommunstyrelsen bör utarbeta vägledningar som beskriver vad behovs-, marknads- och kostnadsanalys ska innehålla.

Kommunstyrelsen behöver även förvissa sig om att avtalstrohet råder hos stadens nämnder. Vidare bör en översyn göras av de områden som kommunfullmäktige beslutat centralupphandla och de som har upphandlats gemensamt av flera nämnder. Slutligen behöver kommunstyrelsen precisera begreppet bättre affärer och vad som avses med små och medelstora företag.

Granskad upphandling inom Farsta stadsdelsnämnd

Den upphandling som har granskats inom Farsta stadsdelsnämnd är kostproduktion inom äldreomsorg och förskola, som genomfördes vintern 2009/2010 och ledde fram till att ett avtal tecknades i april 2010.

Före upphandlingen bedrevs verksamheten i egen regi inom äldreomsorgen och i både egen regi och privat regi inom förskola. Anbudsgivare kunde välja att lägga anbud inom det ena eller båda områdena. Flera utförare kunde således komma att antas.

Lakttagelser

Någon behovs- och marknadsanalys genomfördes inte innan upphandlingen påbörjades. Beslutsunderlaget ska dessutom innehålla en analys av de förväntade kostnaderna för att driva verksamheten på entreprenad utifrån den kvalitetsnivå som krävs. Resultaten av analysen ska jämföras med kostnaden för den verksamhet som bedrivs före upphandlingen. En kostnadsanalys redovisades till nämnden.

Tre anbud inkom avseende kostproduktion inom äldreomsorg och fem avseende förskola. Utvärderingen av anbuden genomfördes i tre steg för att kontrollera om de uppfyllde kraven i förfrågningsunderlaget. Prövningen visade att samma leverantör hade lämnat det lägsta priset för båda avtalsområdena. Avtal tecknades med denna leverantör.

Enligt förfrågningsunderlaget ska utföraren en eller två gånger per år sammankalla till möte för uppföljning och dialog om kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Minnesanteckningar finns inte från dessa tillfällen men förvaltningen har haft regelbundna träffar med leverantören.

Revisionskontorets bedömning

Inför kommande upphandlingar bör nämnden genomföra analyser innan upphandlingar påbörjas. Nämnden bör vidare dokumentera beslut och förda diskussioner vid uppföljningsmöten med leverantören.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar i stort revisionskontorets analys, slutsatser och bedömningar. Rekommendationerna är bra och kommer att utveckla stadens upphandlarorganisationen i positiv riktning.

Dock är kritiken mot Farsta att en behovs- och marknadsanalys inte har genomförts endast delvis berättigad. Förvaltningen menar att dessa analyser genomfördes innan upphandlingen påbörjades men medger att metoderna kan utvecklas och att dokumentationen kring analyserna kan göras tydligare.

Inför den genomförda upphandlingen hade nämnden dessutom erfarenhet av två avbrutna upphandlingar som avsåg kostproduktion och drift av kostenheten vid Farsta sjukhem (nuvarande Farsta vård- och omsorgsboende). Upphandlingarna avbröts med motiveringen bristande konkurrens och att offererat pris från kvarvarande anbudsgivare låg för högt. Erfarenheterna från dessa två avbrutna upphandlingar vägdes in när den nu granskade upphandlingen genomfördes.

Kritiken om att minnesanteckningar saknas är befogad. Förvaltningen har inte systematiskt fört anteckningar från de möten som avtalsparterna regelbundet har genomfört. Förvaltningen upprättar numera regelmässigt minnesanteckningar från uppföljningsmöten.

Stadsdelsnämnden föreslås överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till Stadsrevisionen som svar på rapporten Stadens upphandlingsverksamhet (nr 13/2014).

Bilaga

Stadsrevisionens projektrapport Stadens upphandlingsverksamhet (nr 13/2014)